

“Leren zonder grenzen”: meer kansen op de arbeidsmarkt

Met [dit project](#) willen de Duitse en Nederlandse partners studenten van beroepsopleidingen aan beide kanten van de grens hun horizon laten verbreden. Leerlingen leren de taal, beroepscultuur en het onderwijssysteem van het buurland kennen, waardoor ze hun kansen en perspectief voor hun latere loopbaan verruimen. Zo draagt het project bij aan een geïntegreerde, Euregionale arbeidsmarkt, waarin het vanzelfsprekend is dat mensen na hun beroepsopleiding ook aan de andere kant van de grens aan het werk kunnen. Daarmee sluit het project aan op de wensen en behoeften van het bedrijfsleven en overheden.

Samenwerking tussen collega's

Sabine Preuss, projectleider “[Leren zonder grenzen](#)” bij het [Graafschap College](#) in Doetinchem: “Er bestonden al nauwe samenwerkingsbanden tussen het Graafschap College, de Anton Tijdink techniek opleidingen in Terborg, (techniek en informatica) en een aantal Duitse vakopleidingen in bijvoorbeeld Bocholt. Die hadden weer veel contacten met technische bedrijven in Duisburg en Gelsenkirchen. Deze bedrijven zochten jongeren die bij hen een opleiding in een van de technische vakrichtingen wilden volgen. Zowel in Duitsland als in Nederland is een groot tekort aan studenten en aan beide kanten van de grens is gebrek aan goed opgeleide beroepskrachten. Daarnaast hadden docenten van het Graafschap College goede contacten met collega's in Duitsland. Zij werkten al jaren samen in diverse projecten en zetten zich al lang in voor studentuitwisselingen tussen Duitsland en Nederland. Om al deze initiatieven te bundelen ontstond het idee voor dit Interreg-project, waarin naast het organiseren van student-uitwisselingen ook aandacht is voor samenwerking tussen vakcollega's.”

Open constructie

Het project kende een lange aanloopfase: na de goedkeuring in 2016 duurde het nog 2 jaar totdat het project goed begon te lopen. “Het was lastig om goede partners voor de werkpakketten te vinden, maar nu het initiatief bekend is in de regio melden nieuwe partners zichzelf.” Voor de eerste 7 werkpakketten (Techniek, Windenergie, Optiek, Kinderopvang, Logistiek, Detailhandel, en Bouw-, Hout en Interieur), stonden de partners vanaf het begin vast. In 2 werkpakketten bleek al snel dat deze aanpak niet zonder risico was, ze verliepen erg stroef omdat de vaste partners zich hebben teruggetrokken. Daarom ontwikkelden de partners samen met het [Interreg-secretariaat](#) het 8e werkpakket, dat open was voor iedereen die wilde instappen. Voor dit werkpakket benoemden ze wel doelen, zoals het aantal studenten dat deel kon nemen, het aantal bijeenkomsten en uitwisselingen. Maar de inhoud was vrij, zodat partijen konden aansluiten vanuit hun eigen achtergrond en kennis en met eigen ideeën over de uitvoering van de uitwisselingen. Uniek voor Interreg Duitsland-Nederland. “Niet alleen de partners waren nu vrij te kiezen, ook de hoeveelheid en soorten uitwisselingen, één- of meerdaagse uitwisselingen of wekenlange leerlijnen die partners samen ontwikkelden, stages voor leerlingen of uitwisselingen voor docenten, enzovoort. Deze open constructie was goud waard voor ons. Zo vonden we heel veel waardevolle nieuwe partners.”

Gezamenlijke leerlijnen belangrijk

Het gaat in dit project niet om internationale erkenning van diploma's. “Daar wordt al generaties lang aan gewerkt, maar dat heeft tot nu toe weinig opgelost. Het probleem is dat als je in Duitsland iets wilt veranderen, je diploma's moet aanpassen op Bundesland-niveau (Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen). Daarvoor heb je de medewerking van de kamers van Industrie en Koophandel nodig. De trend in opleidingsland is om het streven naar wederzijdse erkenning los te laten en gezamenlijke leerlijnen te ontwikkelen. Dan maakt het niet meer uit of je een Duits of Nederlands vakdiploma haalt.”

Stap over de grens

Door het project krijgen heel diverse groepen studenten, opleidingen en docenten de kans om met elkaar uit te wisselen. “Het project strekt zich uit van Leeuwarden en Sneek (NL) tot Oldenburg in noord Duitsland en verbindt scholen die allemaal héél graag die stap over de grens willen doen.” In totaal gingen 16.255 studenten en docenten de grens over tussen 2016 en 2021. 50 Berufskolleges en alle Nederlandse roc's uit de grensregio nemen deel en zij organiseerden 10 beroepswedstrijden. Daarnaast ontstonden 57 tandemprojecten: uitwisselingen of activiteiten die langer dan 2 jaar duren. Omdat uitwisselingen door COVID-19 lange tijd niet, of niet fysiek konden doorgaan, is het project verlengd tot 2022, daarmee kunnen de partners de ontwikkeling van digitale uitwisselingen verder voortzetten

Uitwisselingen geven vertrouwen

Het project gaat niet om taalverwerving. “Taal bleek een verrassend kleine rol te spelen in de uitwisselingen. Duits is nog steeds een enorme drempel voor Nederlandse studenten, en Nederlands voor Duitse. Maar het lukt prima om contact te leggen, juist omdat studenten aan beide kanten van

de grens een gemeenschappelijke interesse hebben. De uitwisselingen geven vertrouwen: in zichzelf én in de bureu.”

Grens steeds minder een obstakel

Dankzij het project zien Gelderse partners wat er over de grens te halen is. “Het zou eigenlijk vanzelfsprekend moeten zijn dat je van Doetinchem naar Bocholt kijkt voor opleidingen of beroepskansen maar dat gebeurt niet zo maar. Door “Leren zonder grenzen” is dat veranderd: het is nu veel makkelijker om naar Duitsland te kijken voor contacten, voor inspiratie en om stageplekken voor leerlingen te regelen. We moedigen leerlingen nu gericht aan om voor hun verdere opleiding of stageplaats ook naar bijvoorbeeld Gronau of Münster te kijken. Docenten zien een stijgend aantal leerlingen die stages in het buitenland lopen. Deze projecten dragen eraan bij dat de grens veel minder een obstakel vormt.” Een lange adem is wel nodig: “Er is wel een verschil tussen even tanken in Duitsland of samen gemeenschappelijke leerlijnen ontwikkelen en voor stageplekken zorgen.”

Vraag om hulp

De samenwerkingen zijn duurzaam. Er wordt al hard gewerkt aan de opvolger: “Leren zonder grenzen” 2.0. “Daarin werken we nóg meer samen met bedrijven en worden hun wensen al bij de ontwikkeling van het project meegenomen. Overweegt u om in een Interreg-project te stappen? Neem dan contact op met een van de [programmamanagers](#) van de Euregio. We zijn zelf ook goed door hen geholpen. Deze programma-contactpunten hebben het overzicht en kunnen goed uitleggen of uw idee kans maakt of dat u kunt aansluiten bij een lopend initiatief. Zij zijn prettig kritisch en ervaren en ze houden u bij de les. Ook tijdens de projectuitvoering houden ze u scherp.”